

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б) Б, ЦВК і СНК БССР

№ 100 (6078) 4 мая 1938 г., серада ЦАНА 10 КАП.

Першага мая—у дзень міжнароднай салідарнасці і дружбы працоўных усяго свету народы СССР, наша слаўная Чырвоная Армія дэманстравалі сваю несакрушальную магутнасць і адданасць партыі Леніна—Сталіна, сваю любоў да радзімы, сваю нянавісць да прэзэрных шпіёнаў, шкоднікаў і здраднікаў радзімы.

У дзень Першага мая беларускі народ дэманстраваў сваю бязмежную любоў і адданасць тварцу Сталінскай Канстытуцыі, вялікаму настаўніку і правядыру працоўных таварышу Сталіну. Пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі беларускі народ пачынае самы дэмакратычны ў свеце выбары ў Вярхоўны Совет свайго рэспублікі.

1 мая 1938 года на Краснай плошчы Масквы адбылася магутная дэманстрацыя працоўных сталіні. НА ЗДЫМКУ (злева направа): Таварышы М. Ф. Шыраў, Н. М. Швернік, І. В. Сталін, К. Е. Варашылаў, А. І. Мікаін, В. М. Молатаў, М. І. Калінін, Д. М. Кагановіч, В. Я. Чубар і Н. І. Ежов на трыбуне маўзалея.

СВЯТА ПРАЦОЎНЫХ

Веселая і радасная адсвяткавала краіна Савецкай Вялікай свята працоўных — 1 мая.

Водгукі прызыўных баявых песень савецкага народа ўскалыхнулі ўвесь свет. Рэха гэтых песень гразіла над Берлінам і Варшавай, над Токіа і Лонданам, выклікаючы ў сэрцах працоўных усяго свету горадзю за сваю сацыялістычную баявадушчыню, упэўненасць у будучай перамозе над лютым, але нямоцным уладай бізуса і гвалту — фашызмам.

Рэха званіць песень савецкага народа неслася над акаіамі ў Іспаніі і Кітаі, натягваючы гераічных сымбаў свабодлюбівых народаў на легендарныя подвігі ў імя справы ўсяго перадавога і прагрэсіўнага чалавецтва.

Баявое першамайскае прывітанне народаў СССР братам па класу — працоўным ўсіх краін зямнага шара — гразілася над усім светам, мінулыя перагароды, зробленыя азяўраўнай ад нягода страку буржуазіі.

У дзень 1-га мая над усім светам, падняты сотнямі мільянаў рук, перамога развялася чырвоны сцяг — сімвал барацьбы і перамог працоўных.

Паліт свалік Комуністычнага Інтэрнацыянала да адзіноства дзейнасці, да мужнасці і непахіснай стойкасці ў барацьбе з найбольшым ворагам у сэрцах мільянаў пролетарыяў — капіталістычных краін, у сэрцах закабаленых народаў калоній, у сэрцах усіх прыгнечаных і аяшпаляемых.

Магутную першамайскую дэманстрацыю пролетарскага адзіноства ўзначалілі рабочы клас Савецкага Саюза, бязупынна ўмацоўваючы і памнажаючы свае інтэрнацыянальныя сувязі з заручэбымі пролетарыямі.

З законнай горадасцю пераможцаў народы Савецкага Саюза ў дзень міжнароднага пролетарскага свята спакойным, упэўненым поглядам акінулі пройдзены шлях. У асялялівай краіне ўсталя магутная сацыялістычная дзяржава, — радзіма талентаў, радзіма творчай працы, радзіма герояў. Ва ўсёй сваёй велічы ўсталя адзіная ў свеце краіна, дзе канчалюва і назіраючы аплілі ў адно дзве вялікі творчыя сілы — народ і камунізм. Неагладзімаля ў памяці дэманстрацыя маршаваная і палітычнага адзіноства народаў СССР, трывалым сапраўды сацыялістычнага дэмакратызма — перамога сталінскага блока камуністаў і беспартыйнага на выбарах у Вярхоўны Совет СССР. Краіна выхавала да новых адназначных дзён — дзён выбараў у Вярхоўны Совет Саюза і Аўтаномных Рэспублік. Савецкі народ — народ пераможцаў, упэўнена глядзіць у сваю будучыню, ён ведае, што яна будзе яшчэ святлей, яшчэ больш радасней. І ад таго так пераможна і звонка ліліся першамайскія песні і музыка над вуліцамі і плошчамі савецкіх гарадоў і сяд, над прасторами небажыных савецкіх палёў.

Вялікі многанацияльны народ дэманстраваў сваю бязмежную адданасць пераможнаму сцягу Маркса—Энгельса, — Леніна — Сталіна, сваю любоў да большэвіцкай партыі, свай адданасць валад яе радю, сваю ваенную магутнасць.

Ушувальна і грозна прагучэлі словы ўрачыстага абяцання маладых байцоў «за справу сацыялізма і брацтва народаў» не шкадавань ні сваіх сіл, ні сваёй жыцця.

Парады Чырвонай Арміі ў чырвонай сталіцы свету — Маскве, Харбаўску, Кіеве, Владзівастоку, Менску і іншых гарадах Савецкага Саюза былі яшчэ адным доказам несакрушальнай маршаванай, палітычнай і ваеннай магутнасці нашай радзімы.

У першых шарагах першамайскіх калон шлі пераможцы першамайскага сабораўства фабрык і заводаў, калгасаў і часцей Чырвонай Арміі. У Ві-

псебу першым, узнімаючы ў вышыню, як баявыя сцягі, партыі вялікага Сталіна і яго верных саратнікаў, ішоў многатысячны калектыў фабрыкі «КІМ», які заваяваў гэта права перамогай у сабораўстве. У Гомелі 80-тысячную калону дэманстрантаў узначалівалі калектыўны завод Гомсельмаш і камбінаат імя тав. Ежова і «Спартак». У Хойніках першым быў калгас імя тав. В. Рашылава, які азяўрыў веснавую сядубу. У Менску ішоў калону камітцы на першамайскім парадзе ўзначалілі сцягоносцы Пузыраў, Бурдоўскі, Чычулін, Ульянаў—пераможцы ў сабораўстве байцоў і камандзіраў.

Савецкая Беларусь — несакрушальны баявы фарпост вялікага Савецкага Саюза на яго заходніх граніцах. Побач з палымі квінтоўчай савецкай рэспублікі праходзіць мяжа з капіталістычным светам. Працоўныя Савецкай Беларусі ні на адну мінуту не забываюць аб гэтым. На першамайскіх дэманстрацыях яны паказалі сваю гатоўнасць гурдымі сустрэць ворага і адкінуць яго туды, адкуль ён уздумае сунуць свай бруднае рыла на нашу савецкую зямлю.

Граніцы краіны Савецкай на моцным замку, і нікому не сарвалі гэтага замка, нікому не праілі ў савецкі дом — рашуча і пвёрда заявіў беларускі народ на сваіх першамайскіх дэманстрацыях.

Свяшчэнная нянавісць да фашысцкіх сабак, траіцкіска-бухарынскіх бандытаў і буржуазна-нацыяналістычных вырваўкаў нягэсавым агнём гарыць у сэрцы кожнага савецкага патрыота. Гэта нянавісць да ворагаў знаходзіць свай выразненне ва ўзмацненні рэвалюцыйнай пільнасці, у бязупынным умацаванні мабільнага гатоўнасці. Працоўныя Савецкай Беларусі ні на адну мінуту не забываюць указаннаў таварыша Сталіна аб капіталістычным акружэнні, бязлітасна выкарчоўваюць ворагаў і іх подлых пасобнікаў. Баявымі першамайскімі лозунгамі працоўных Савецкай Беларусі, як і ўсяго Савецкага Саюза, было:

— Выкаранім ворагаў народа—траіцкіска-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных шпіёнаў і шкоднікаў, наймітаў амежных разведка! Смерць здраднікам радзімы!

— Выкроем усіх і ўсякіх двурэшнікаў! Ператворым нашу партыю ў нечэрствую кропасць большэвізма!

У дзень 1 мая працоўныя Савецкай Беларусі дэманстравалі перал працоўных ўсяго свету, які яра расквітнеў ў брыкмі саюз рэспублік, пры дапамозе вялікага рускага народа, былая ўбогая і жабрацкая калонія рускага царызма — Беларусь.

Беларускі народ дэманстраваў, як бязмерна яго любоў і адданасць да тых, хто вывеў яго на шлях светлага і радаснага жыцця, — да большэвіцкай партыі і вялікага Сталіна.

Першамайскі дэманстрацыі былі яркім доказам таго, што вораг не застае нас аніякаму, што алпор савецкага народа любому захватчыку будзе бязлітасным і сакрушальным. Хто пасме перушыць нашу мірную працу — паліцца свой смаротны прыгвар. Будзе на сваёй-жа тэрыторыі сідэрты ў парашок і развее на ветру.

Пад пераможным сцягам Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна народы Савецкага Саюза звергі ўладу эксплуатаатары і перамагі ў грамадзянскай ваіне палчышчы інтэрвентаў і контррэвалюцыі.

Пад сцягам Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна народы Савецкага Саюза ліквідавалі ў сваёй краіне малых і вялікіх капіталістаў, бязлітасна анішчаюць парожую агентуру і пабудалі светлы будыны сацыялізма.

Пад усперамагаючым сцягам Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна народы СССР пабудуюць камунізм.

Прыём удзельнікаў 1-майскага парада кіраўнікамі партыі і ўрада ў Крэмлі

У Вялікім Крэмльскім палацы 2 мая адбыўся прыём удзельнікаў першамайскага парада кіраўнікамі Усеаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў) і ўрада СССР.

Да 18 гадзін у велізарных залах Крэмльскага палаца сабраліся удзельнікі першамайскага парада: камандзіры, палітработнікі, інжынеры і тэхнікі ўсіх аваніяў і ўсіх родаў войск Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота, дэманстраваўшыя напярэдні несакрушальную магутнасць узброеных сіл вялікага савецкага народа.

У 18 гадзін 30 мінут у Георгіўскай зале з'яўляюцца таварышы Сталін, Молатаў, Варашылаў, Кагановіч, Калінін, Андрэаў, Чубар, Мікаін, Ежов. Бурныя доўга неамаўкаючы аваніяў яеўцы наустрач кіраўнікам партыі і ўрада. Грамавым чырвонаармейскім «ура» прысутныя вітаюць вялікага правядыра народаў таварыша Сталіна і яго бліжэйшых саратнікаў.

Ад імя ЦК КП(б) і ўрада Саюза слаўных байцоў, камандзіраў і палітработнікаў — удзельнікаў першамайскага парада — вітае народны камісар абароны маршал Савецкага Саюза тав. Варашылаў. Першае свай слова тав. Варашылаў прысвячае Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскому Флоту.

Звараваючыся да сабраўшыхся, ён гаворыць:

— Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія дэманстравала ўчора — не толькі на Краснай плошчы нашай сёзонай сталіцы, але і на плошчах дзругіх гарадоў савецкіх рэспублік і абласцей — сваю магутнасць, сваю арганізаванасць, сваю высокую боаодольнасць. Як і раней, яна паказала себе ўчора ў паліцы баявой гатоўнасці, паказала, што яна можа ў любую мінуту кваліфікава да бій ворага.

Гэтыя словы таварыша Варашылава пакрываюцца бурнымі алдыёментамі ўсіх прысутных на вечары.

Следам за гэтым таварыш Варашы-

лаў гаворыць аб нашым вялікім, цудоўным і пакуль што адзіным ва ўсім свеце савецкім народзе, які так горада любіць сваю Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Флот і робіць усё для іх магутнасці і непераможнасці.

Словы таварыша Варашылава, прыветнага слаўнай Усеаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў) і арганізатару і натхніцелю нашых перамог, самаму блізкаму і зразумеламу ўсім працоўным, вялікаму Сталіну, сустракаюцца горадымі аваніяўмі ўсёй залы. Доўга неамаўкаючымі алдыёментамі, зрымамі: «Ура таварышу Сталіну», «Няхай жыць наш любімы Сталін», «Прывітаем вялікаму правядыру працоўных таварышу Сталіну» прысутныя на прыёме ў Крэмлі выражаюць мыслі і пачуцці ўсёй Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

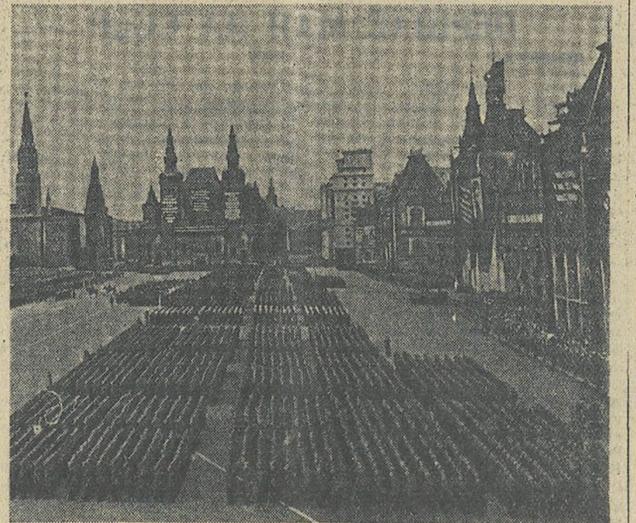
Пад бурныя, поўныя захвалення алдыёментаў ўсіх прысутных таварыш Варашылаў перадае прывітанне ад Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі глеве савецкага ўрада старшыні Савета Народных Камісараў СССР Вячэславу Міхайлавічу Молатаву і старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета Міхайлу Іванавічу Калініну.

Следам за гэтым з прамоваю выступіў таварыш Молатаў, які горада вітаў байцоў, камандзіраў, начальнікаў ўсіх відаў зброі і ўсіх родаў войск і камандзіра камандзіраў — Клімента Ефрэмавіча Варашылава. Доўга не амаўкае бурная аваніяў ўсёй залы ў гонар правядыра Чырвонай Арміі маршала Савецкага Саюза таварыша Варашылава.

Дзя ўдзельнікаў прыёма быў дан канцэрт, у якім выступілі народныя артысты СССР Барсава і Рэйзек, заслужаныя артысты рэспублікі Казлоўскі, Міхайлаў, Наршэў, Образоў, салісты балета Вялікага тэатра Ленінскага і заслужаныя артысты РОФСР Ермалаев, шаўрацкі Усеаюзнага і міжнародных конкурсаў піяніст Флер і скармачка Гіельскі, чырвонаармейскі балалаечны аркестр ЦДЧА імя Фрунзе і джаз-аркестр пад кіраўніцтвам Уфсава.

СХОД НА КАМБІНАЦЕ ІМЯ КУЙБЫШЭВА

ЕЩЕВСК. (Нар. «Звезда»). На перадыбарным сходзе рабочых і служачых ітцаініага камбіната імя Куйбышэва прысутнічала 1100 чалавек. Пад бурныя воплескі і прывітальныя вопіскі сход з велізарным энтузіязмам аднаголасна выставіў кандыдатамі ў дпутаты Вярхоўнага Савета БССР вялікага правадзіра народаў таварыша І. В. Сталіна і яго слаўных саратнікаў таварышаў В. М. Молатава, Л. М. Кагановіча, К. Е. Варашылава, М. І. Калініна, Н. І. Ежова, А. А. Жданова, А. А. Андрэава, В. Я. Чубара, С. В. Касіора, А. І. Мікаіна. Сход выставіў талсама кандыдатам у дпутаты Вярхоўнага Савета БССР выконваючага абавязкі першага сакратара ЦК КП(б) тав. А. А. Волкава.

1 мая 1938 года на Краснай плошчы Масквы адбыўся парад часцей Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. НА ЗДЫМКУ: На Краснай плошчы ў часе прамова народнага камісара абароны СССР маршала Савецкага Саюза К. Е. Варашылава.

ПРАМОВА НАРОДНАГА КАМІСАРА АБОРОНЫ СССР МАРШАЛА СОВЕЦКАГА СОЮЗА ТАВ. ВАРАШЫЛАВА К. Е. НА ПАРАДЗЕ 1 МАЯ 1938 ГОДА

Таварышы чырвонаармейцы, камандзіры, камісары і палітработнікі! Таварышы рабочыя і работніцы, калгаснікі і калгасніцы! Таварышы стыхануцы ўсіх галін народнай гаспадаркі! Таварышы інжынеры і тэхнікі, вучоныя і работнікі мастаттваў! Таварышы прадстаўнікі працоўных заручэбыных краін — нашы дарогі тосці!

Ад імя і па даручэнню Цэнтральнага Камітэта Усеаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў) і рабоча-сялянскага ўрада Савецкага Саюза вітаю ўсіх вас з міжнародным святам рабочага класа — 1 мая.

Таварышы! Сёння ўвесь наш вялікі народ — народ творчй новага сацыялістычнага жыцця, святкуючы дзень міжнароднай салідарнасці працоўных, зноў і зноў падлядае вынікі свай перамогам на ўсіх участках будаўніцтва сацыялізма.

І на гэты раз, як заўсёды, гэтыя вынікі бліскучыя. Карабль сацыялізма, рассякаючы хвалі труднасцей, адкідаючы з шляху свайго ўсё смеше, няўхільна і бясстра ідзе наперад.

Таварышы! Савецкі дзяржаўны карабль, асанчтан добра. Яго каманда — гэта наша слаўная комуністычная партыя, партыя Леніна—Сталіна. На чале гэтай выдатнай, цудоўнай, справамі свядчай аб свай магутнасці, каманды стаіць вялікі котрчы — наш непараўнаны, вялікі Сталін.

Таварышы! Такому карабелю не страшны ні пучыны знешніх авантур, на якія за апошні час не мала ахвотнікаў, ні падводныя каменні ўнутранай зрадніцкай мразі, якую наш урад, партыя, увесь народ бязлітасна анішчаюць.

Магутнасць нашай дзяржавы нязменна расце. Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот зорка і грозна стаіць на рубяжы савецкай зямлі, гатовыя кожны момант да дзеяння супроць агра-сёйнага ворага.

Вялікі савецкі народ, урад, большэ-

віцкая партыя, армія і флот па-ранейшаму з той-жа сілай стаіць за мір ва ўсім свеце. Сёння ўвесь наш народ выразіць свай негалаванне ўсім агрэсарам і гвалтаўнікам, усім падпальшчыкам і робчыям войнам.

Сёння, як заўсёды, але сёння яшчэ больш горада, мы шлем наша савецкае брацкае прывітанне доблесным героям — барацьбітам за сваю незалежнасць, за права на жыццё і ўсяму народу гераічнай Іспаніі і вялікага доблеснага Кітаю.

Таварышы! Сёння дзень прысягі маладых байцоў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Паўтарыце за мной словы прысягі, прысягі на вернасць свайму рабоча-сялянскаму ўраду, на вернасць вялікай савецкай радзіме.

(Тав. Варашылаў чытае тэкст прысягі, паўтарымы ўсімі маладымі чырвонаармейцамі.)

Таварышы маладыя чырвонаармейцы! Вінушо вас з уступленнем поўнапярэўнымі байцамі ў нашу армію, армію пераможнага сацыялізма.

Не сумняваюся, што вы прыўмножыце магутнасць і сілу нашай доблеснай арміі, што вы будзеце гэта-жа, як і яны старшыя браты і бацькі, зорка сачыць за рубяжамі нашай вялікай радзімы і, калі вораг уздумае паясынуць на іх, станеце гурдымі і пранізе ворага зброй нашай вялікай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Няхай жыць міжнароднае свята пролетарскай салідарнасці!

Няхай жыць магутныя савецкі народ! Няхай жыць доблесная Рабоча-Сялянскай Чырвонай Армія і слаўны Ваенна-Марскі Флот!

Няхай жыць мудрая і слаўная партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыць наш мудры, вялікі Сталін! Ура!!!

НА БЕРАЗЕ ЦІХАГА АКІЯНА ПАРAD У ВЛАДЗІВАСТОКУ ПРЫМАУ НАРНОМ ВАЕННА-МАРСКАГО ФЛОТА ТАВ. П. А. СМІРНОУ

ВЛАДЗІВАСТОК. 1 мая. (БЕЛТА). Скрозь лёгкую дымку праглядвае воснавое сонна. Марскі вецер грае сцягамі на будынках горада, на ўпрыгожаных суднах у парту. З рання вуліцы поўны ўжо народам. Свята пачынаецца ў поўдзень.

Прыбыўшы ў Владзівасток народны камісар Ваенна-Марскога Флота, армейскі камісар 1-га ранга тав. П. А. Сміроў прымае парад. Пасля аб'еду выступаюць войскі часцей ён вітае працоўных з міжнародным святам 1 мая.

— Наша родная Чырвоная Армія, Чырвоны Флот і іх перадавыя атрады — Асобая Чырвонасцяжная Далёкаўсходняя армія і Ціхаакіяўскі флот, — гаворыць нарком, — з'яўляюцца магутнай сілай, гатовай у любую мінуту даць саўршальны ўдар зарваўшымся правакатарам, падпальшчыкам ваіны, усім тым, хто паспрабуе паясынуць на пчасце вялікага савецкага народа.

Пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў і рабоча-сялянскага ўрада, дзякуючы штогэтым клопатам нашага вялікага Сталіна, мы ўжо будзем і ў бліжэйшы час створым магутны марскі і авіяцкі флот, дастойны нашай вялікай радзімы.

Граніцы Савецкага Далёкага Усхода заўсёды былі на замку, сёння яны

яшчэ больш непрыступныя як з сушы, так і з мора. У гэтым ужо не раз упэўнялі японскія захватчыкі. Няхай гэта будзе для іх і надалей грознай перастрагой!

Шчаслівы радасны народ краіны пераможнага сацыялізма — вялікі і грозны ў сваім гневе супроць ворага.

Тав. Сміроў выказае упэўненасць, што працоўныя Владзівастока з гонарам выканаюць аваніяў ўмацавання абароны Савецкага Прымор'я. Нарком абавязка байцоў, камандзіраў і палітработнікаў Ціхаакіяўскага флота да яшчэ большай пільнасці па ахове граніц на Ціхім акіяне ад усіх правакатары і спроб уварвацца на нашу зямлю і ў нашы воды.

— Удасканалючы сваю баявую падрыхтоўку, — гаворыць нарком, — умацоўвайце воінскую дысцыпліну, даскладна выконвайце праграму будаўніцтва магутнага Ваенна-Марскога Ціхаакіяўскага флота.

Тав. Сміроў чытае тэкст прысягі, і чырвонафлотцы чотка паўтараюць за ім словы ўрачыстага абяцання быць вернымі і адданымі да канца свайму народу, свай краіне.

Нарком вітае байцоў з прыняццем прысягі. Радаснае, доўгазвучаючае «ура». Гарматы салют абвешчае аб пачатку парада. Яго адрывае зводная частка каманды.

АГУЛЬНАГАРАДСКІ СХОД ПАРТЫІНАГА АКТІВА

5-га мая ў Вялікай зале Дома партыйнага актыва абдуваецца агульнагарадскі сход партыі. На парадку дня: Справаздача рэдакцыі газеты «Звезд» да, Пачатак у 7 гадзін вечара. Білеты атрымць у райаонах партыі. МЕНГАРНОМ КП(б) Б.

МАГУТНА І НЕСАКРУШАЛЬНА СІЛА СОВЕЦКАГА НАРОДА

ПЕРШАМАЙСКІ ПАРAD У МАСКВЕ

Святочным ажыўленнем поўна сталіца ў гэту свежую, бадзёрую раніцу вялікага дня міжнароднай пролетарскай салідарнасці.

Велічна і проста ўпрыгожана Красная плошча.

Задоўга да пачатку парада гранічныя трыбуны ўздоўж крэмлёўскай сцяны перапоўнены. Тут — стыхануцы і ўдарнікі прадпрыемстваў сталіцы, дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР, Героі Савецкага Саюза, пісьменнікі, дзеячы мастацтва, навукі і тэхнікі. Водлескамі і прывітаннімі сустракаюць масквічы замежныя дэлегацыі. Асабліва гарачыя прывітанні звернуты да сыноў і дачок гераічнага іспанскага народа.

Асобныя трыбуны займаюць члены дыпламатычнага корпусу.

9 гадзін 30 минут. Камандуючы парадом маршал Савецкага Саюза С. М. Будзёны аб'язджае войскі і вітаецца з імі.

Урачыстая цішыня запаўняе плошчу. Роўна ў 10 гадзін на трыбуну маўзалея паднімаюцца таварышы Сталін, Молатаў, Магановіч, Калінін, Андрэеў, Чубар, Мікаян, Ежов, Дзімітраў, Шырагаў, Швернін, Угараў, Булганін. Доўга над плошчай не амаўкае лікуючае «ура» ў гонар вялікага правадара і друга ўсіх працоўных таварыша Сталіна, у гонар яго саратнікаў.

З Спаскіх варот Крэмыя выязджае народны камісар абароны маршал Савецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаў.

Прывітанні рапарт камандуючага парадом, тав. К. Е. Варашылаў аб'язджае войскі, вітае байцоў, камандіраў і падпарадкаваных са святам 1 мая. У адказ на прывітанне нарком грмыць магутнае чырвонаармейскае «ура».

10 гадзін 15 минут. Афіцёр войск закончач. Тав. К. Е. Варашылаў паднімаецца на трыбуну маўзалея. Ад імя і па даручэнню ЦК ВКП(б) і ўрада СССР тав. К. Е. Варашылаў вітае працоўных з міжнародным святкам 1 мая.

Тысячы малалых байцоў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, якія выстраіліся на плошчы, даюць у гэты дзень урачыстае абяцанне на вернасць сваёй рабоча-сялянскаму ўраду, на вернасць вялікай савецкай радзіме.

Тав. К. Е. Варашылаў кажа сваю прамову. Магутнымі раскатамі грмыць «ура». Гучыць «Інтернацыянал». Гарматы салют патрасае паветра. Пачынаецца ўрачысты марш.

Марш адрывае зводны полк начальніка састава ўпраўленняў Народнага камісарыята абароны. Затым ідуць слухачы ваенных акадэміяў.

Магутны поступ байцоў Першай Масквоўскай стралковай дывізіі. Яны ўдзялюць сабой узор баявой падрыхтоўкі, якая робіць чырвоную пяхоту непораможнай сілай.

З трыбун горада вітаюць слаўныя часці НКВД і доблесных пагранічнікаў — пільных вартавых савецкіх трыбунаў.

Згуртаванымі шэрагамі праходзяць маршы чырвонасцяжных Балты, прадстаўнікі перадавога атрада магутнага Ваенна-Морскага Флота.

Горача вітаюць сабраўшыся на трыбунах в'яўленне ўзброеных атрадаў маскоўскіх рабочых.

Ідуць лётчыкі і парашуцісты. Сярод іх нямаюць жанчын.

У строгім раўненні праходзяць чырвоныя коннікі, хавальнікі слаўных традыцый Першай Коннай арміі, створанай вялікім страцатам пролетарскай рэвалюцыі таварышам Сталіным. З друкамі праносіцца тачанкі.

Вяшумна скальняцца па плошчы салмакатчыкі. Імлява імчацца матацкалісты.

З'яўляецца артылерыя, якая прыкочуе да сябе асабліва ўвагу; артылерыйскае ўзбраенне Чырвонай Арміі — унушальна і разнастайна.

Парод першакласнай, магутнай тэхнікі закочваюць танкі.

К 12 гадзінам для парад закончач. Гэта быў незабыўны парад савецкіх багатыроў, якім народ даверыў магутную баявую тэхніку для абароны мірнага працы першай у свеце вялікай сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян.

1 мая 1938 года на Краснай плошчы Масквы адбыўся парад часцей Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Морскага Флота. НА ЗДЫМКУ: байцы Першай Масквоўскай стралковай дывізіі перад парадом.

Баявы агляд магутнасці і сілы

1 мая 1938 года. Святочны лікуючы Менск. Па вуліцах шумныя патакі дэманстрантаў. Мора чырвоных сцягаў. Песні радасці і шчасця поўняць паветра. Незамаўкама грмыць прывітанні ў гонар доблеснай Чырвонай Арміі, рады байцоў якой выстраіліся на плошчы Леніна і ўздоўж вуліц прылягаючых да яе.

11 гадзін. Уздоўж радыоў войск гучыць каманда:

— Сіраа!

Камандуючы войскамі БВА, камкор Кавалёў, член Ваеннага савета саюзкор Голіцаў, выконваючы абавязкі сакратара ЦК КП(б)Б тав. Волкаў аб'язджаюць часці, віншуючы байцоў, камандіраў і падпарадкаваных з вялікім пролетарскім святкам 1 мая. У адказ радасна лясца пераможнай песняй чырвонаармейскае баявое «ура».

Камандуючы войскамі з урадавай трыбуны ля падножжа велічнага помніка вялікаму Леніну прыводзіць малалых байцоў да ўрачыстага абяцання.

...За справу сацыялізма і брацтва народаў не шкадаваць ні свайх сіл, ні самога жыцця.

Далёка навокал разносяцца гэтыя словы. Чутны гарматныя залпы.

Пачынаецца ўрачысты марш войск. Яго адрываюць курсанты Мяскага ваеннага вучылішча. Мерна чкаючы крок, з ружжамі наперавес, ідуць будучыя лейтэнанты Чырвонай Арміі! Услед за імі на плошчу ўстаўваюць стройныя квадраты слаўнай савецкай пяхоты. На рукавах у некаторых байцоў гараць зваздычкі палітсастава Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Гэта — малалы атрад падпарадкаваных, намеснікі падпарадкаваных, якія кроць поплец з баямі, і самі — лепшыя перадавыя байцы.

Плошча з канца ў канец агалашаецца прывітаннімі воклічамі. Каля трыбуны праходзяць пагранічнікі — слаўныя вартавыя савецкіх ружжоў — іх

магутны поступ, роўнасць у радах радзе вока.

...Гукі бадзёрага кавалерыйскага марша раздаюцца ў паветры. Здалёку даносіцца покат заплыт, востры бліжэй і бліжэй — і нарэшце на плошчу ўзтваецца лавіна імжлівых кавалерыяў. Пад засонню баявых сцягаў каля ўрадавай трыбуны праносіцца пераможны пералімаўскага снаборніцтва, лікія кавалерысты Пузынаў, Ульянаў, Чычулін, Бурдоўскі.

У гуле метала тонучь гукі аржестраў. На плошчу ўстаюць магутныя артылерыя Чырвонай Арміі. На быстрым скаку коні імчаць палымяны гарматы. Захалюючымі воклічамі «ура» народ выказвае сваю годасць магутнай савецкай артылерыяй, якая будзе расстраляваць ворага ва ўпор і даставаць яго за многія дзесяткі кілометраў.

І зноў плошча сатрасаецца ад гулу метала і грукату матараў. Пачынаецца марш сухаземных дрэлюнтоў, магутных баявых машын-танкаў. Валдзіцелі рухавых металічных крэпасцей паказваюць цудоўныя ўзоры ваджэння.

Жалезны марш часцей Чырвонай Арміі завяршаюць узброеныя атрады працоўных Менска. З вінтоўкамі на плячах строгімі ваджэрамі батальёнаў праходзяць металісты, студэнты, будучыні, чыгуначнікі, швейнікі, ідуць дзюдачы-пілоты, парашуцісты, планеўстрыжы, ідуць юнакі — варашылаўскія стражы, снайперы, будучыя меткія артылерысты, танкісты, лётчыкі. На аўтамашынах у проціпратыжных направах працягаюць часці мясцовай проціветранай і процімічнай абароны. Гэты парад напоўніў сэрцы ўсіх, хто бачыў надзіснае выражэнне мацнеючай сілы Чырвонай Арміі, бязмежнай годасцю да дзеішча савецкага народа і яго партыі — за Чырвоную Армію.

Дэманстрацыя шчасця і радасці

Закончыўся магутны парад Чырвонай Арміі. На плошчу з бадзёрымі песнямі, музыкай, танцамі ўступілі дэманстранты. Бяліз высока ўзняты сцягаў, лозунгаў, партрэтаў правадароў, мастацкіх пано, красачных макетаў і дыяграм. У іх выражаны пачуцці савецкага патрыятызма, інтэрнацыянальнай салідарнасці з савецкімі пролетарыятам, з гераічнымі іспанскім і кітайскім народам, пачуцці гонару за сваю радзіму, за партыю большасцю, за вялікага правадара народаў таварыша Сталіна.

Першы праходзіць калона мескіх школьнікаў. Яны нясуць велізарны партрэт таго, хто даў ім шчаслівае юнацтва, хто шырока расчынуў ім дзверы да творчай працы. Партрэт правадара ўстае ў чырвоных сцягах і жвечках мажак і рамашкі. Апошнія сімвалізуюць квітнеючую радасную моладзь у нашай краіне.

Ідуць юныя стражы, авіямадэлісты, музыканты, натуралісты, радэсты, сявісты і фізкультурысты. Ідуць у розных нацыянальных касцюмах — іспанскіх, кітайскіх, украінскіх, беларускіх. Нясуць малалы сваіх самалётаў, планераў, каробчатых змагў.

Дзума шырокімі калонамі ўхваляюць адначасова на плошчу працоўныя Сталінскага і Кагановіцкага раёнаў. Сотні чырвоных сцягаў ажурваюць велізарны пазалочаны бар'ельеф Леніна і Сталіна.

— Сталін! — гэта імя, якое сімвал перамогі, як радасць шчаслівага сёння і нічо больш радаснага заўтра, гучыць у вуснах кожнага; гэта імя раздзялае ў сённях і музыцы; яно выглядае і соцен лозунгаў і плакатаў. Вось нясуць гэта любімае імя, напісанае залатымі літарамі на 11 мовах народаў нашай сацыялістычнай радзімы, арымаўшых дзякуючы мудраму правадару радаснае і зможнае жыццё.

Многа яркіх макетаў, адлюстроўваючых непрыступнасць савецкіх граніц. — Наша граніца на замку — гэтава іная дзесяткаў макетаў, плакатаў і лозунгаў.

Мадэлі бранясцаў, падводных лодак, танкаў і самалётаў дэманстравалі магутнасць нашай краіны і гатоўнасць кожнага працоўнага са зброяй у руках абараняць яе ад нападу ворагаў.

Працоўныя дэманстравалі і вялікае брацтва з народам ўсяго свету, якія змагаюцца са сваімі прыгнечальнікамі, і асаблівую любоў да гераічных іспанскага і кітайскага народаў, выказваючы ім прыязную дружбу і шчырыя пажаданні канчатковай перамогі ў барацьбе з азяравым фашызмам.

— Будзем мадаваць сталінізм блок камуністаў і беспартыйных!

— Выбарам у Вярхоўны Совет БССР лепшых сямю нашай партыі і народа! — агалашаюць дзесяткі лозунгаў.

Працоўныя выражаюць сваё захваленне выдатнай работай слаўнай савецкай разведкі. Вось нясуць макет — у баявых рукавіцах сталінскага наркома тав. Ежова здаўлены праціскаправаы нацыянал-фашысцкія шпіёны.

Ідзе савецкая студэнцтва. Гэта жывае ілюстрацыя да Сталінскай Канцэпцыі аб праве на асвету. Ідзе інтэлігенцыя. На сцягах, на плакатах і лозунгах усе нясуць удзячнае вялікаму Сталіну за радасць і шчасце, за тое, што ён шырока расчынуў дзверы для развіцця творчых здольнасцей вываланенага народа.

Калону Варашылаўскага раёна адкрываюць сотні сцяганосцаў — стыхануцы мескіх прадпрыемстваў, перадавыя людзі вытворчасці.

Наперадзе гіганцкі бюсты Леніна і Сталіна. Услед за імі нясуць 11 дзяржаўных гербаў нацыянальных рэспублік Савецкага Саюза. Гэтым лічца раз паўкрэслівацца непарыўная дружба і маналітынасць народаў нашай шматнацыянальнай краіны.

Заклучалі дэманстрацыю фізкультурысты, веласпедэсты і матацыклісты.

Каля трох гадзін прадаўжалася першамайская дэманстрацыя. Звыш ста тысяч працоўных сталіцы прайшлі праз плошчу імя Леніна, дэманструючы сваю баявую гатоўнасць і рышчасць да новых баёў за камунізм.

РАДАСНАЕ СВЯТА СОВЕЦКАГА НАРОДА

ДЭМАНАСТРАЦЫЯ НА КРАСНАЙ ПЛОШЧЫ

Грозныя іспанскія танкі, узброеныя кулямётамі і гарматамі, апошнімі падаюць Красную плошчу. Услед за імі хлынулі бурныя патакі дэманстрантаў. Аля аглед ваеннай магутнасці СССР яшчэ прадаўжаецца ў паветры. Не Гістарычным музеем паказваюцца с малёты імкліва пралятаюць эскадры лі штурмавой і знішчальнай авіяцыі. Краіна сацыялізма надзейна абаронена паветра. І дэманстранты і глядачы на трыбунах і крамлёўскіх сцен горада вітаюць гордых саюзаў Савецкай краіны.

...Заравам чырвоных сцягаў палых Красная плошча. Сотні тысяч дэманстрантаў напаяюць плошчу гука святоточнага лікавання і радасных вокчаў. Адусюль нясецца магутнае «ура» Масквічы вітаюць знаходзячыхся і левым крыле маўзалея кіраўнікоў партыі і ўрада, шлюць словы любові і аданасці мудраму натхніцелю перам сацыялізма таварышу Сталіну.

У ногу з масквічамі ў адной з пердавых калон шагаюць прадстаўнікі рабочых горада Леніна, прыхаўшыяся сталіну на першамайскія ўрачыстае «Прывітанне вялікаму Сталіну» — ні пісана на іх яркім плякаце.

З выключнай цеплынёй і ўдзячнасцю вітаюць дэманстранты пасланцоў рабочага класа зарубежных краін і асаба прадстаўнікоў гераічнага іспанскага народа. У адказ іспанцы і іншыя замежныя дэлегацыі паднімаюць спіёнтыя ў кулак рукі, даючы абяцанне прадаўжаць барацьбу да поўнай перамогі над ворагам.

Дэманстранты з годасцю нясуць плакаты і лозунгі, прысвечаныя Чырвонай Арміі і Ваенна-Морскому Флоту. Свяшчэнную нянавісць і гнеў выкаваюць працоўныя наймітам япон германскага фашызма — гнусным вярдакам траціска-бухарынскай бял Савецкі народ горача вітае слаўна работнікаў НКВД і іх баявога сталінскага наркома тав. Н. І. Ежова...

Ідуць і ідуць святочна ўпрыгожаны першамайскія калоны ўсіх дзесяці трох раёнаў сталіцы.

Тысячы транспарантаў і плакаты павядаляюць аб набліжэнні знам нальнага дня 26 чэрвеня 1938 года, дзень бараў у Вярхоўны Совет РСФС Лозунгі вялікаюць мадаваць блок камуністаў і беспартыйных, правес выбарчую кампанію арганізавана, пслаць у Вярхоўныя Саветы Савецкага Аўтаномных рэспублік доблесных партыяў нашай радзімы, непакінуць барацьбы за шчасце рабочых і сялян, за сацыялізм, за справу Леніна Сталіна.

Апошняй з Краснай плошчы ўходзіць замежная дэлегацыя. Яна выстраіваецца ў калону і пад чырвоным баявым сцягам гераічнай Іспаніі праходзіць каля маўзалея. Румі падняты ўверх спіёнтыя ў кулак. Яна горача вітае лікага Сталіна і членаў савецкага ўрада, вялікі савецкі народ.

Чатыры гадзіны прадаўжалася шасце першамайскі калон — гэта выдатная дэманстрацыя маральнага і палтычнага адзінства вялікага народа краіны сацыялізма. Праз Красную плошчу прайшло звыш паўтара мільёна чалавек.

ПЕРШАМАЙСКАЯ ВАХТА

ЗАХОДНЯЯ ГРАНАЦА БССР. Гора ўжо вышчавіў свяшчэнныя граніцы Савецкага Саюза ў дзень радаснага свята выпаў на долю лепшых пагранічнікаў. У пагранічнай заставе, якой камандуе старшы лейтэнант ордэнаносцаў тав. Гуржый, на першамайскую вахту вышлі камандір аддзялення — комсомольскі арганізатар заставы тав. Окулаў, пагранічнікі тт. Лубінец і Сачанка.

Дзень 1 мая пагранічнікі святкавалі з калгаснікамі. У вёсцы адбыўся мітынг. Выступаўшыя калгаснікі сільвілі вялікага Сталіна, большасцю партыі і савецкі ўрад за шчаслівае зможнае жыццё. Калгаснікі абавязаліся лічце лепш дапамагаць слаўным пагранічнікам ахоўваць граніцы сацыялістычнай радзімы.

ПЕРШАЕ МАЯ ПА СССР

ЛЕНІНГРАД

Стройныя калоны войск запоўнілі велізарную плошчу Урыцкага і прылягаючыя да яе вуліцы. Судны чырвонасцяжныя Балтыскага флота, якія сталі на Неве, паднялі рознакаляровыя флажкі.

9 гадзін 55 минут. На трыбуне-сакратар Цэнтральнага і Ленінградскага камітэтаў ВКП(б) тав. Жданав, сакратар Ленінградскага гаркома ВКП(б) тав. Кузнецов, сакратар абкома ВКП(б) тав. Харламаў, старшыня аблвыканкома тав. Нікіцін, старшыня Ленсовета тав. Пятроўскі, камандуючы чырвонасцяжным Балт-флотам флагман 2-га ранга тав. Леўчанка і інш.

Пачынаецца парад. Яго адрывае зводны батальён вышэйшага баявой падрыхтоўкі — перадавікоў сацыялістычнага снаборніцтва Імя 20-годдзя Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Морскага Флота.

Сотні і сотні тысяч працоўных ідуць міма трыбуны. Над плошчай беопералынна гучаць поўныя захвалення воклічы прывітанняў у гонар вялікай камуністычнай партыі, у гонар вялікага правадара народаў таварыша Сталіна і яго слаўных саратнікаў.

КІЕВ

Супроць цэнтральнай трыбуны, размешчанай на стыку Крешчыка і вуліцы Леніна — велізарнае пано з паказам найвышэйшых людзей свету — Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна. Ярка гараль несьмаротныя словы:

— Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

На трыбуне — ва. сакратароў ЦК КП(б)У тт. Хрушчоў і Бурмістэнка, намеснік старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, старшыня ЦВК УССР тав. Пятроўскі, старшыня Соўнаркома Украіны т. Каротчанка і інш.

10 гадзін. Камандуючы войскамі Кіеўскай ваеннай акругі камандарм 2-га ранга тав. Тімошэнка ад імя ЦК КП(б)У і ўрада Украіны вітае працоўных з першамайскім святкам — днём міжнароднай пролетарскай салідарнасці.

Разносяцца гукі ўрачыстага марша. Пачаўся ваенны парад, парад несакрушальнай сілы нашай роднай Чырвонай Арміі, баявой гатоўнасці ў любую хвіліну нанесці сакрушальны адпор ворагу. Святочнае шэсце, у якім прыняло ўдзел каля 500 тысяч чалавек, завяршае зводны аржестр. Нясецца ў вышыню песня аб савецкім патрыятызме, аб радзіме...

Першамайская дэманстрацыя ў Менску. НА ЗДЫМКУ: дэлегацыя чырвонустаска.

Першамайская дэманстрацыя ў Менску. НА ЗДЫМКУ: дэлегацыя чырвонустаска.

Першамайскія ўрачыстасці ў Віцебску. НА ЗДЫМКУ: дэманстрацыя.

Першамайская дэманстрацыя ў Мінску. НА ЗДЫМКУ: танцы ў адной з калон.

На першамайскай дэманстрацыі ў Мінску. НА ЗДЫМКУ: вучанцы беларускай школы выконваюць танец «Дзівіцькі».

ЗВОДКА НАРКАМЗЕМА БССР аб ходзе сяўбы яравых па абласцях і раёнах БССР на 30 красавіка 1938 г. (у проц.)

ВОЕЛАСЦІ	Усяго пасеваў яравых (у проц.)	У тым ліку пасеваў зялёнага сенажаці (у проц.)	У тым ліку пасеваў кармавых культур (у проц.)	Усяго аб'ёмаў зялёнага сенажаці (у проц.)	Усяго аб'ёмаў кармавых культур (у проц.)	Пасевы пшаніцы	Пасевы бульбы	Пасевы пштаніцы-лоўшчыцы і жэўнацы	Пасевы пшаніцы-лоўшчыцы і жэўнацы	Пасевы пшаніцы-лоўшчыцы і жэўнацы	Пасевы пшаніцы-лоўшчыцы і жэўнацы
Усяго па БССР	31,0	53,6	52,5	31,6	13,0	50,0	52,3	61,7	57,5	57,5	61,4
Было на 25/IV-38 г.	14,1	25,5	25,8	9,7	5,1	36,4	28,4	38,0	38,0	38,0	43,2
Віцебская вобл.	23,7	41,1	38,0	29,0	4,2	62,6	43,2	61,4	61,4	61,4	61,4
У тым ліку:											
Аршанскі	52,6	78,7	67,9	73,5	14,5	56,0	84,0	75,0	75,0	75,0	75,0
Асвейскі	38,6	51,2	35,7	38,4	—	67,3	59,8	37,5	37,5	37,5	37,5
Багушэўскі	21,6	36,4	48,5	23,6	3,6	56,8	50,0	77,9	77,9	77,9	77,9
Бешанковіцкі	20,1	34,1	30,8	11,8	1,6	68,9	41,3	48,7	48,7	48,7	48,7
Ветранскі	38,7	58,5	68,7	34,4	2,2	60,6	40,1	69,5	69,5	69,5	69,5
Віцебскі	26,5	44,3	48,7	1,1	4,8	70,0	35,5	53,5	53,5	53,5	53,5
Гарадоцкі	9,4	10,7	18,9	3,7	2,8	63,0	19,8	58,1	58,1	58,1	58,1
Дрысенскі	39,1	61,4	33,3	39,4	3,1	41,1	27,0	34,7	34,7	34,7	34,7
Дубровенскі	19,5	24,0	21,5	36,4	—	76,7	61,4	38,0	38,0	38,0	38,0
Лельчынскі	23,0	40,6	38,9	27,3	—	58,6	52,1	47,5	47,5	47,5	47,5
Лёвчанскі	14,9	23,3	20,2	15,0	—	68,1	33,1	71,2	71,2	71,2	71,2
Менскі	20,2	26,6	23,9	19,0	—	69,5	42,2	55,4	55,4	55,4	55,4
Палаткскі	29,0	51,7	63,2	19,2	0,6	74,9	31,6	43,0	43,0	43,0	43,0
Расонскі	19,9	35,3	16,6	11,0	0,6	52,4	35,6	44,5	44,5	44,5	44,5
Сенненскі	16,9	28,6	28,5	22,7	2,1	69,3	47,8	58,4	58,4	58,4	58,4
Сіроцінскі	13,1	22,9	14,7	8,0	4,2	69,3	47,8	58,4	58,4	58,4	58,4
Сурожскі	15,1	28,9	29,0	10,8	0,9	46,9	55,3	32,9	32,9	32,9	32,9
Талачынскі	37,4	43,8	40,0	94,1	1,1	38,2	53,7	101,2	101,2	101,2	101,2
Ушачскі	27,4	53,8	42,5	34,7	0,8	77,4	61,5	105,8	105,8	105,8	105,8
Чашніцкі	25,8	44,7	36,5	40,5	7,3	55,4	60,3	90,9	90,9	90,9	90,9
Гомельская вобл.	38,5	74,2	66,7	27,8	11,7	55,3	67,7	57,7	57,7	57,7	57,7
У тым ліку:											
Будакшанскі	23,5	60,1	43,0	19,1	5,8	69,6	57,4	43,0	43,0	43,0	43,0
Веткаўскі	22,7	89,5	70,2	49,4	10,6	64,8	89,0	80,6	80,6	80,6	80,6
Гомельскі	44,0	82,7	73,8	22,7	26,2	76,8	56,3	68,3	68,3	68,3	68,3
Добрушскі	51,5	101,7	91,3	49,5	33,5	61,6	93,1	71,5	71,5	71,5	71,5
Жлобінскі	38,1	80,8	72,8	38,0	15,8	43,0	60,6	45,9	45,9	45,9	45,9
Журэвінскі	37,3	80,0	87,9	31,9	6,7	70,0	85,0	70,7	70,7	70,7	70,7
Кармянскі	29,2	68,4	87,7	12,0	2,6	45,3	65,8	33,0	33,0	33,0	33,0
Лоеўскі	37,4	90,1	66,1	28,5	23,7	43,0	86,4	63,0	63,0	63,0	63,0
Рагачоўскі	33,2	71,2	63,4	18,3	13,1	48,1	54,5	42,1	42,1	42,1	42,1
Рэчыцкі	27,7	61,6	62,4	8,9	15,1	40,0	49,0	111,6	111,6	111,6	111,6
Свяцлавінскі	39,9	92,1	111,7	51,7	7,3	90,8	100,0	39,2	39,2	39,2	39,2
Уваравінскі	25,3	54,0	34,5	19,4	2,2	57,1	48,0	37,9	37,9	37,9	37,9
Церахоўскі	32,3	73,1	48,8	46,4	8,3	37,8	52,2	73,3	73,3	73,3	73,3
Чачэрскі	32,4	76,7	75,2	33,9	5,3	65,4	82,0	55,5	55,5	55,5	55,5
Магілёўская вобл.	29,4	50,9	54,6	35,6	6,3	42,4	44,9	67,1	67,1	67,1	67,1
У тым ліку:											
Асіповіцкі	30,0	51,8	35,2	28,8	12,0	44,2	38,4	47,3	47,3	47,3	47,3
Барысаўскі	41,9	68,1	72,6	7,3	35,6	55,5	64,5	48,1	48,1	48,1	48,1
Бялыніцкі	23,9	39,0	30,0	35,3	5,9	29,0	33,8	42,3	42,3	42,3	42,3
Вярэньскі	17,3	27,0	29,6	21,7	4,8	11,1	18,5	26,8	26,8	26,8	26,8
Выхаванскі	27,5	51,3	49,9	11,8	11,0	46,0	41,5	60,2	60,2	60,2	60,2
Горакі	26,3	42,4	43,1	15,9	0,5	32,8	49,0	66,3	66,3	66,3	66,3
Дрыбінскі	19,9	29,9	39,7	28,0	1,0	39,8	27,2	57,0	57,0	57,0	57,0
Кастомковіцкі	24,9	53,1	64,4	19,7	0,4	53,2	52,0	78,0	78,0	78,0	78,0
Кіраўскі	30,4	60,9	46,4	13,2	10,4	53,4	52,4	44,5	44,5	44,5	44,5
Клімавінскі	30,5	61,2	66,8	28,3	0,1	67,1	58,2	76,1	76,1	76,1	76,1
Клічэўскі	17,2	32,1	25,5	6,3	4,7	26,9	22,2	33,3	33,3	33,3	33,3
Крычаўскі	43,3	89,9	84,2	72,8	7,3	19,9	29,2	70,2	70,2	70,2	70,2
Малыцкі	26,7	46,3	52,9	27,6	9,6	27,2	38,4	112,1	112,1	112,1	112,1
Менскі	44,7	76,4	72,5	53,5	1,0	48,5	26,5	52,3	52,3	52,3	52,3
Піпінскі	33,1	75,3	75,9	33,0	6,3	75,7	78,2	83,0	83,0	83,0	83,0
Хойніцкі	30,9	64,4	70,2	30,8	0,8	62,7	62,0	88,3	88,3	88,3	88,3
Чавускі	29,7	72,7	59,8	18,9	4,2	46,4	45,5	71,1	71,1	71,1	71,1
Чэрвеньскі	37,5	75,4	77,5	55,5	7,5	67,2	81,7	93,7	93,7	93,7	93,7
Чырвонапольскі	32,0	58,9	58,3	29,8	3,7	50,3	47,6	74,0	74,0	74,0	74,0
Шклоўскі	33,1	36,5	37,4	71,1	5,0	38,0	40,4	75,2	75,2	75,2	75,2
Менская вобл.	20,3	44,3	44,5	23,8	16,1	38,6	45,1	62,7	62,7	62,7	62,7
У тым ліку:											
Барысаўскі	21,0	30,9	40,5	5,0	8,8	23,7	36,3	59,1	59,1	59,1	59,1
Батумскі	23,5	33,3	34,4	3,1	0,6	28,0	27,2	59,6	59,6	59,6	59,6
Грэскі	44,7	79,0	66,9	16,7	14,2	61,0	66,2	69,0	69,0	69,0	69,0
Застаўскі	16,2	21,2	22,1	10,3	2,0	37,6	16,2	50,7	50,7	50,7	50,7
Копыльскі	37,6	63,4	63,3	38,9	11,5	43,4	65,9	98,9	98,9	98,9	98,9
Крупскі	16,1	26,8	28,1	4,6	1,8	50,3	23,1	65,6	65,6	65,6	65,6
Логойскі	13,4	18,3	16,9	12,5	1,5	19,5	19,2	102,5	102,5	102,5	102,5
Любанскі	35,1	64,0	47,2	31,1	26,9	25,1	55,0	73,9	73,9	73,9	73,9
Менскі	30,6	44,7	43,0	26,6	17,2	21,5	44,8	79,9	79,9	79,9	79,9
Пашчаніцкі	14,0	22,5	23,3	0,8	0,5	24,9	27,1	68,1	68,1	68,1	68,1
Пухавіцкі	25,9	42,2	37,3	28,2	14,7	33,5	47,9	45,9	45,9	45,9	45,9
Слуцкі	36,9	57,8	52,4	17,4	34,3	42,1	62,9	73,8	73,8	73,8	73,8
Смаленскі	14,6	23,6	28,0	14,3	3,1	16,7	30,0	45,5	45,5	45,5	45,5
Смаленскі	40,1	62,0	59,0	58,2	10,1	46,6	68,6	31,6	31,6	31,6	31,6
Старалужанскі	50,2	84,3	69,8	30,7	39,3	61,5	68,9	47,9	47,9	47,9	47,9
Старобінскі	61,4	96,0	82,1	91,0	65,5	85,1	103,0	87,3	87,3	87,3	87,3
Узлаўскі	42,4	67,9	60,9	39,1	14,4	62,1	81,0	58,7	58,7	58,7	58,7
Халопенскі	25,9	44,0	35,1	14,0	12,0	36,4	40,8	39,9	39,9	39,9	39,9
Чэрвеньскі	16,5	28,4	31,8	11,9	5,4	18,0	24,9	31,0	31,0	31,0	31,0
Чырвонаслабодскі	64,7	86,1	83,3	74,9	62,1	70,3	74,3	79,3	79,3	79,3	79,3
Палеская вобл.	30,5	105,3	84,1	56,5	41,6	60,2	92,9	56,3	56,3	56,3	56,3
У тым ліку:											
Брагінскі	58,3	105,6	83,3	54,6	41,0	68,9	107,7	47,9	47,9	47,9	47,9
Глуцкі	39,3	93,7	70,3	20,7	17,0	—	80,5	68,7	68,7	68,7	68,7
Даманавіцкі	40,5	96,3	69,2	31,6	13,7	45,7	76,4	53,0	53,0	53,0	53,0
Ельскі	50,7	103,5	65,5	81,5	49,6	74,0	99,5	49,0	49,0	49,0	49,0
Жыткавіцкі	59,7	106,9	75,3	65,4	80,1	60,4	96,4	54,0	54,0	54,0	54,0
Камярэнскі	53,9	107,3	106,1	82,0	43,6	87,0	95,2	56,5	56,5	56,5	